

Skjerpet aktivitetsplikt og rett til innsyn

Fylkesmannen i Nordland har bedt Utdanningsdirektoratet å ta stilling til hvilket rettslig grunnlag som skal brukes for å gi innsyn i tilfeller hvor en som arbeider på skolen, krenker en elev. De spør også om skoleeier og skolen kan kreve innsyn hos fylkesmannen i dokumenter som gjelder skolemiljøet til en elev.

TOLKNINGSUTTALELSE 10.12.2018

- Rettslig grunnlag for at en ansatt på skolen kan kreve innsyn i en sak om skjerpet aktivitetsplikt, jf. opplæringsloven (oppl.) § 9 A-5.

Utdanningsdirektoratet kan ikke ta stilling til dette på prinsipielt og generelt grunnlag. Dette må vurderes konkret i den enkelte sak.

- Om skoleeier og skolen kan kreve innsyn i fylkesmannens dokumenter i en sak som gjelder skolemiljøet til en elev.

Verken skoleeier eller den enkelte skole kunne kreve partsinnsyn etter fvl. § 18 første ledd i fylkesmannens dokumenter i en sak som gjelder skolemiljøet til en elev. Vi understreker imidlertid at både skoleeier og skolen kan be om innsyn etter både personopplysnings- og offentlighetsloven.

Gjelder

- Opplæringslova - § 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø
- Opplæringslova - § 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev
- Opplæringslova - § 9 A-6. Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Generelt om rettslig grunnlag

Et mål for de regelverksendringene som er gjort med ny håndhevingsordning, er at ordningen skal ivareta rettighetene til enkeltelever på en enklere, raskere og tryggere måte¹. Dette er også bakgrunnen for at skoler ikke lenger skal fatte enkeltvedtak i saker som gjelder elevers psykososiale skolemiljø, men at de heller har en aktivitetsplikt etter oppl. § 9 A-4.

Innsyn i fylkesmannens dokumenter

Om skoleeier og skolen kan kreve innsyn hos fylkesmannen etter fvl. § 18 første ledd, beror på om de er å anse som parter etter fvl. § 2 første ledd bokstav e, jf. fvl. § 2 fjerde ledd. Hvorvidt et offentlig organ kan anses som part er presisert nærmere i rettspraksis, forarbeidene og i juridisk litteratur.

Som hovedregel er ikke offentlige organer part i kraft av at saken berører organets myndighetsområde.